

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A magyargazdálkodás.

A magyar állam, még inkább a magyar társadalom jó középtermésre van berendezve. A középtermés hiányát vagy éppen az inséges évet, minő például a tavalyi esztendő volt, legelőször megérzi a magyar társadalom, melynek ilyenkor nagy deficitje van. Megérzi az állam is, csakhogy állami fináncgyensúlyunk sokkal szilárdabb, mint a társadalmi. Lukács László pénzügyi kormányzata alatt az állam éppen-séggel pénzügyi fölöslegeket halmozott föl. Elvi szempontból e ténnyől lehet kárhozotni. Az állampénztár nem takarékpénztár, ha tehát az államnak fölöslegei vannak, ezeket hasznos befektetésekre kell fordítani. Egész gazdasági rendszerünk s ennek története ki van kövezve, mint a pokolba vivő út, tetté nem vált szándékokkal s elmulasztott befektetésekkel. A gyakorlatban Lukács rendszere mégis bevált. Az évek sorozata óta tartó törvényen kívüli állapot s adónemfizetés ellenére is a magyar állam úgy kifelé, mint befelé fizetés-képes. A jó középtermésre való berendezkedés mégis súlyos bajokat fog földézní, különösen oly társadalmi rendszer mellett, hogy a rossz esztendő mit sem változtat társadalmunk igényein. A tavalyi katasztrófális év ellenére annyi, vagy több fényűzési cikket hoztunk be, mint más boldogabb esztendőben. Mi-

után pedig sem az állam, sem a társadalom igényeit le nem szállíthatjuk, végzetes bajok elkerülése céljából növelni kell termelésünket, vagyis jövedelmünket.

Még a jó középtermés is gyöngé eredmény Magyarországon a természeti erők nagy méreteihez képest. Főlölséges összehasonlításokba bocsátkozni s így szükségtelen arra utalnunk, hogy Anglia rosszabb, de jó művelt talaján kétszer-háromszor annyit termel, mint Magyarország s hogy túlhalad bennünket nemcsak Belgium, Alsó-Ausztria és Csehország, hanem immár Németország is. El kell ismernünk, hogy a nyolcvanas évek óta a belterjedtség nálunk is fokozódott. A kis gabonaáraknak megvolt az a jó hatásuk, hogy ugyanazon területen legalább 25—50 százalékgig növelte a termés eredményét Igy történt, hogy Magyarország jövedelme a gabonaféléből, névszerint a búzából nemcsak nem fogyott, hanem a kis árak ellenére növekedett. Fájdalom, azonban a belterjedtségnek ez a növekedése sem nem elég nagy, sem nem elég széleskörű. Legelső sorban a búzára, mint legfőbb exportnövényünkre vonatkozik, csak kevésé terjed ki a főgabonanemek körén túl. Valami gondot fordítottunk ugyan a kereskedelmi növényekre is, a kertészet fejlődött, fájdalom, a bolgárok és szerbek segítségével, gyümölcsenyésztésünk örvenkedesen fokozódott, vaj-, baromfikivi-

telünk jelentékenyen növekedett. De mindez nem felel meg a szükségletnek és annak az erőkifejtési képességnek, melylyel valósággal birunk s melynek alkalmazása immár föltétlenül szükséges. Búzatermésünk értéke rendszerint alig éri el a 700, a rozsé a 200, a kukoricáé a 300, s az összes gabonafélék az 1500—1550 milliót.

Legeslegfőbb ideje, hogy mindent elkövessünk termelésünk növelésére, pedig nemcsak a mennyiség, hanem a minőség tekintetében is.

Am ez csak akkor lehetséges, ha a sztereotip gabonanemek eszmekekörét határozottan átlépjük. Sokat lehetne beszélni az iparról, mint a föld megtermékenyítésének egyik fő eszközéről. Magas színvonalú agrikultúra csak az ipar közvetlenül közelében lehetséges. Németalföld virágzó kertigazdaságáról ez nem mondható ugyan el, de maga ez a kertigazdaság iparszerű és szinte gazdagabb eredményű a legtöbb iparvállalatnál. Ámde az ipar megteremtésére vonatkozó törekvésünk komoly eredményre még a jövő kérdése s ez eredményre nem várhatunk agrikultúránk hatalmas fellendülésével.

Sőt a nagyiparra való átmenetet az ország több részében épp a mezőés erdőgazdaságnak kell előkészítenie. A mezőgazdasággal és erdőszettel kapcsolatos iparágak régóta várják már a megvalósítást, ámde túlságosan konzervatív és a vállalkozást visszautasító gaz-

sívság, vagy gorombaság. Betértem az agglégények tanyájára.

Egyik márvany-asztalnál három fiatal ember ült s akit Janinak hívtak, azt valami fasult búsongás kergette pityókás állapotba. Öklével csapkodta az asztalt, szeme oly tűzben égett, mint akit egy kis gutautéstól vagy deliriumtól keil félteni. Össze-vissza beszélt sőt néha szitkozódott.

A pinczért szóítottam.

— Kik ezek?

— Ez a kettő pintér légény, a részeg: kovács.

— És miért engednek ide eféle alakokat?

— Túrunk keil; a gazdám bora ment a fejükbe, le kell vonni a konzekvenciákat. — Hat valami gyengéd utasítás nem tenné meg a hatást.

— Olaj a tűzre. Már a felesége itt járt a kovácsnak, de azóta duhajkodik csak igazán. Szegény asszony, átkozódott, sirankozott, rimankodott, de mindez borsó volt a falra.

Részvétell gondoltam az asszonyra, a pinczér pedig folytatta:

TÁRCA.

Jutok-e eszedbe.

Mikor örömmöm van,
Mikor banatom van,
Vagy kacagást hallok,
Vagy mást sirni látok,
Mosolygó ajkadról,
Banatos szemedről
Te jutsz az eszembe.

Vagy ha imádkozom,
S imámba foglalom
A szentek szent nevét
S lelkem fohászait,
E szent nevek között
Nevedet is mondom . . .
Te jutsz az eszembe.

Vagy a munka közben
A lét küzdelmében,
Amikor az élet
Sivarsága környez,
Akkor sem felejttem
Szívem dobogását
S te jutsz az eszembe.

S ilyenkor — ha tudnék —
Te hozzád repülök

S mámoros lelkemmel
Szerető szívemmel
A szivedhez szólvá,
Meggkérdézném tőled
Jutok-e eszedbe?

Ostör.

Vezeklés.

Irtá: Verner László.

Szilveszter este volt. A templomban megkondult az estharang az ő vigaszos hangjával. Ilyenkor, midőn a családok szívét melengeti valamelyes boldog, ünnepies érzés, az agglégényeknek fűtetlen szobájában kellemetlen gondolatai vannak. A subjektívítások is megbocsáthatók ilyenkor.

Elmesélem egyik szilveszteri estémét.

Végig jártam az utcán, mintha nekem is menőkém lenne valamelyik jökevdű csalá-líához, hogy lessem az új évbe siető pillanatot. De az agglégényé ilyenkor is a füstös kávéház, melynek mutatós, festett jászága konvencionális mosolylyal fogad, akinek én is néhány banális bókkal tartozom, mely lehet-

dasági rendszerünk alig mozdult valamit e téren előre. Kimerült a cukorrépa és a szeszteren, sőt még itt sem tette meg mindazt, a mit meg kell vala tennie. Nem tette meg az állattenyésztésnél sem.

Mit szólunk a haltenyésztésről, mely nyomorúságos állapotban sinlődik s csakis most kezd, valamikor dicsővé leendő útjára indulni?

Százezrekre megy holdszámban az a terület, amely mezőgazdaságilag szinte egészen kárbavész s mint a haltenyésztés területe, óriási jövedelmező volna. Jövedelmezőbb bármely búzaföldnél. És e területek mind átváltoztathatók halastavakká s hozzá még e területek mind éves termőföldrékké alakulnak át, ha bizonyos időn át viz alatt állnak.

Természetesen az öntözőcsatorna-rendszer mellett lehetne csak igazán nagyszabású haltenyésztést létesíteni. Sokkal nagyobbát s jövedelmezőbbet mint a cseh mágnások haltenyésztése Csehországban. De ehhez vállalkozási és üzleti szellem kell. Ami pedig az öntözőcsatornákat illeti, melyek a világ csudájává alakítanak át Alföldünket — itt az állam akciója szükséges.

Mit szólunk az erdészetről s az erdészeti iparról?

A civilizáció lefözi még a tunyaságot is. Erdészetünk kezd jövedelmezőbbé lenni. Hát hogyha nagybirtokosaink a hagyományos gabonaeszmekörből kilépve az erdészetre vetnének súlyt?

Most csak az idegenek teszik ezt s a felvidék gyönyörű erdőgazdaságait poroszk, morvák, csehek, osztrákok vásárolják meg.

Ha a mező- és erdőgazdaság területén megtennők mindazt, ami szükséges, vagy csak ami lehetséges is, Magyarország a leggazdagabb országok között foglal helyet.

De nem tesszük meg nemcsak a szükségeset, hanem még a lehetségest

— Pedig a durva kovács igazán engedhetett volna a könnyeknek. A majszterné igazán szép fekete szemekkel, sápadt szenvédő arcával olyan szánalomraméltó volt. És a kovács úti, tessék elhinni úti. Most is viselte a nyomát a durva öklöknek. Szerencsére nem merde bántalmazni, mert ezt már pinczér létemre el nem néztem volna. Közel voltam hozzá, hogy nehéz szókat vagdossak a durva kovács fejéhez, mikor az asszony a négy éhez gyermekét emlegette, a kik elől elissza a kenyérnek valót; az üzletember erősen viaskodott bennem a résztvevő kebellei. Hogy könyörgött, hogy megkunyoralt az az asszony és hogy nem halogatott rá a tivornyas sehonna! Még a kis fiat is magával hozta az asszony, a kinek nyári ruha fődte ványadt tagjait, ebből is meztelenül vigyorgott elő fagyszitta könyöke.

A pinczér olyan szívesen beszélt el, mintha novella író lenne s a Bródi Sándor emberét olvasta volna.

De nézve pinczér, magának van szive miért nem löki ki az ilyen embert amíg józan miért aztjai el? Végre is az ilyen emberek rontják a kávéház tekintélyét.

— Való. De ha mi kilökjük, putikba megy. Nálunk legalább urasan veri el a pénzét,

sem. Rosszul gazdálkodik minden társadalmi réteg. A külterjesség és a hagyomány uralkodik termelésünkön.

A gazdálkodás szelleme nálunk messze elkerüli a vállalkozás és a kereskedelem szellemét.

Ennek számos oka van. Legfőbb oka avitikus konzervatív hajlamunk. A főbaj mégis a gazdasági nevelésben van.

A nagybirtokos épp úgy, mint a közép és kisbirtokos rosszul gazdálkodik, mert nem tanult másképp gazdálkodni.

Kivételek vannak a nagybirtokok, a közép- és kisbirtok terén. A kivétel azonban csak megerősíti a szabályt. Azt a szabályt, hogy a gazdasági kiképezés nincs kellően elhelyezve társadalmi és nevelési rendszerünkben.

Cselédtörvény hiányai. Hónap elején, hónap utóján szinte félve szólunk a feleséghez. Marad-e a cseléd, van-e már cseléd, milyen szobalányt fogadtunk a házba? És remegve várjuk az újjövevényt akivel nem pusztán szerződést kötöttünk, hanem akivel családi jellegű viszonyt kell fentartanunk, aki ideig-óráig családtagunk lesz.

A legtöbb cseléd érzi is, hogy ő fontos pozícióit foglal el, akire szükségünk van, mert ha náluk nélkül élhetnének, bizony nem fogadtuk volna magunkhoz. Ebből indulnak ki és a visszafelcselésnek oly goromba skáláit játszik el előttünk, hogy ma nem is a dologtalanság a legkíméletlenebb rossz tulajdonságuk, mint ama fegyelméletlenség, melyet a törvény is tűr, több mint tíz év óta nem tudja a cselédtörvény revízióját megteremteni.

A bajok gyökere a cselédrendszert és a cselédek fegyelmzése tekintetében főnforgó hiányokban keresendő. A cselédség az egyenlőség évében nem tud különbséget tenni munkaadó és megfizetett szolga között. A cselédek s a gazda közötti viszonyt a családi érdekek megóvására irányuló cél szempontjából kell szabályozni. Házirend szempontjából a házi fegyelmeknek kell őket alávetni,

aztán uram ilyenek után él a kávé, nem a delutáni fekete kávéok után. A kovács mecsésen tud költeni. Pedig az asszony megérdemelné, hogy félve őrizze.

— Valószínű, hogy a kovács nem szereti a feleségét?

— Az bizonyos. (A pinczér szerette a határozott formájú kijelentéseket.) A két folt tanúsítja, a gyöngédtelessége bizonyítja. Micsoda gyilkos szemet vetett a feleségére, mikor az nem akarta megengedni, hogy a kis fiát (valami hat esztendő) leítassa.

— Hogy hagyta itt e rabíátus embert?

— Mig én az egyik vendéget kiszolgáltam, kirugdosta fiastul, kibuktak a hóra.

Főállottam. A megtaposott igazság ébredt-e fel bennem, vagy a gondviselés engem rendelt-e ki megtorló feladatra? Elhatároztam, hogy ez emberi bestiával végezni fogok. A részeg emberek balsorsa még segített. Az az ember velem akart kötözöködni. Összenéztünk. És minden retorikai szépítgetés nélkül kell kijelentem, hogy a maga tehetetlenségében kirugtam a részeg kovácsot.

Nem tudom, de a társadalmi jogrend korcsmai kiegyenlítése nem hozott lelkemre

amelynek azonban a család tekintélyének megóvása képezte alapját.

Az 1876. évi XIII. t.-c. ez elvek alapján készült, de a kecske és a káposzta példabeszédjét honosította meg: amelynek a gyakorlati élet nem vette semmi hasznát. Azóta is láttuk, hogy nem a hivatásszerű kötelességeket, hanem az egyéni jogokat tolták előtérbe, már pedig lehetetlen az egyéni jogoknak alárendelni minden kötelességet.

Kell, hogy az a hatóság tudjon törvényileg hatni a cselédre. Viszont kell, hogy minden munkaadó emberi bánásmódban részesítse a cselédjét, azt embernek tekintse: aki azért, hogy szolgál munkát végez, lehet becsületes személy. Sőt ha munkáját megelégedésre végezi tiszteletet is érdemel, mert a munka ép oly tisztas egy hivatást teljesítő nagy úr kezén, mint a szolgálóleánykezén, a ki tányért mos, vagy kukoricát kapál. Munka és munka között ne distinguáljunk, minden munka tisztességes, ha azt becsülettel, közmegelégedésre végezzük el.

A cselédek iránti bánásmód nem könyvek studiuma. A műveltség egyik fokmérője. Mert aki a cipőjét se törli bele, az éppen úgy nem tud a cseléddel banni, mint aki megengedi, hogy a cseléd kénye-kedve szerint, tehessen amit akar. Mihelyt a cselédek fegyelmzését törvény fogja szabályozni, megfog szünni a bérharc és a cselédek aránytalan fizetése is.

Ha az a cseléd egyik helységben ugyan azt a munkát 10—15 koronáért el tudja végezni, miért nem tudja elvégezni másutt is annyira, miért kér itt 10 koronát, másutt 30 at? Az nem ok, hogy egyik város drágább, mint a másik. Drága városban ő éppen úgy kap házigazdájától élelmezést, mint ahol olcsóság van. Más szükségleteit pedig éppen úgy beszerezheti Budapesten, Kolozsváron, vagy akár városunkban is. Hiszen a kereskedelem és az ipari árak között nincs, vagy csak alig van különbség.

Az a feminista mozgalom, hogy a cseléd sem zárható ki a kultúrából — lehet igaz, de erőltetett valami. Ha Amerikában a cselédek már zongoráznak, az csak az amerikai társadalmi élet elfajulása, mely min-

nyhülést. Azóta egy emlék kínoz: egy megfagyott halottat látok folytonosan, a kinek fagyott keze mintha ököibe szorulna.

És én futok, mig agyam kimerül a rémes emlékekre...

Hallani vélem az asszony jajveszékését, midőn hirül vitték neki, hogy az ura a kávéház előtt megfagyott.

Látom a didergő porontyokat, a midőn utánozzák anyjukat és ők is kétségbeesetten mennek a koporsó után.

Es felszóll bennem a vád, üldöz kegyetlenül. A halottra vetett szememet feledékenységgel akarom befedni, de nem lehet.

Pedig talan oka sem vagyok, hogy megfagyott a hóban...

Ő akarta az életemet, lést rántott reám s én csak jogos önvédelemből cselekedtem.

Szivemet mardosó kinnal facsarja a megrugdalt asszony sirása, azé az asszonyé, akit agyba főbe vertek, kilöktek a hórákásra s a ki mégis, váltig úgy siratja korhely urat: Édes, drága uram!... Asszony! Mily talányos, különös lelked van neked. Minden keserved feledni tudod egy-két pillanatért, melyben zsarnokod kegyesen részesített.

A magam vád alá helyezése, védekezése, a királyi kegyelemig menő pór megkegyel-

denben a szélsőségeknek hódol s ezzel a művelt világ előtt tetszeleg. Annyi bizonyos, hogy ott sem általános ez a hóbort.

Mindenesetre furcsa, hogy az egyenlőség jelében a cseléd oly kalapokat, oly ruhákat hord, mint úrasszonya: mert itt-ott horribilis fizetéseknek kapnak a szobatündérek. Mindezt törvény nem szabályozhatja, hanem abba igen is beleszólhat, hogy egy 15—18 éves leány egy 20—25 éves cseléd milyen bért kaphat. Abba is beleszólhat a törvény, hogy a más cselédjét nem szabad elcsalogatni, azt is szabályozhatná a törvény, hogy a munkaadónak csak három hónapra mondhat fel a meg nem elégedett szobacicus, vagy a szakácsnő.

A cselédmizéria már nem nélkülözheti a reformot. Végre is társadalmi kérdés az asszonyok panasa is. És ha nem is lehetnek megyei és városi közgyűlésekre interpellálni, elvégre a politizáló urak lássák meg már ott is a bajt a hol főznek ugyan, de nem társadalmi és politikai csinyt, mint a közgyűlési termek urakból álló tanácskozásain.

Végre is, nemcsak unalmas a cselédkedés mizeriáját asszonyaink ajkáról hallani, hanem bosszantó is, mert bizony azoknak a szegény asszonyoknak egyéb szórakozásuk is akadna, mint hogy örökké azon tűnődjenek, kapok-e cselédet és ha kapok, vajjon milyen lesz az? Jobb-e mint a másik, vagy százszor rosszabb?

Az iparos pálya.

Minden alkalommal, de kivált a jövő tanév közeledtével amikor a pályaválasztás kérdése különösen időszerű lesz, halljuk és olvassuk azokat a jóakarató tanácsokat, figyelmeztetéseket, melyekkel arra serkentik a szülőket, hogy fiaikat az iparos pályára neveljék. Dacára a sok jó és okos tanácsnak, azonban a szülők csak a legutolsó esetben, csaknem végső elkeseredésükben adják fiaikat mesterségre és ebben az esetben is ott van lelkükben az utógondolat, hogy — majd ha megjön a gyerek esze, lehet abból még hivatalnok is.

Az iparospályára való tuszkolása a fiúknak eddig is napirenden volt. A közoktatásügyi miniszter legutóbbi rendelete után, melyben a középiskolai tanulókkal szemben szigorúbb eljárást követel, még nagyobb lesz a

mezéséért, nem foglalt el oly benső lélek-megindulással, mint látni egy bánatos, fekete ruhás asszonyt kisirt szemekkel, sápadt arcán a démoni bosszúállás vágyával, ha a törvényházban találkozottunk.

En, a megtiprott jogrend hivatlan óre, igyekeztem jóvátenni hibámat s a kenyérkereső nélkül maradt nőnek havi segélyre köteleztem magamat, a mire a sápadt asszony, nek egy kijelentése volt.

— Vérdíj nem kell. Férfjem gyilkossának aranya sem kellene, ha az üdvösséget váltana is meg velem.

Sohasem felejttem el, mikor a harmad-bírósi ítélet kihirdetésekor összekulcsolt kezeikkel előttem borult s az örület fájdalommal szorította össze szívemet.

— Az uramat ad elő nekem, az áldott emlékü uramat, kit felednem lehetetlen.

Hugó Viktor igazad van:

»Az égnek is van nagyobb látomány: az emberi lélek.«

tanácsadók száma, akik az ifjúságnak azt javasolják, hogy penna helyett pörölyt, gyalut, kalapcsot vegyen a kezébe.

Az iparospályától való szörnyű idegenkedésnek okát keresvén, megátaljuk azt az iparosműhelyek túlnyomó részében, tehát ott ahonnan elsősorban kellene a gyermekük jövőjét aggódo szülőknek kedvet kapniok arra, hogy fiukat a műhelybe küldjék.

Merésznek látszik ez az állítás, de se nem merész, se nem túlzott, — ahogy ezt a következőkben talán sikerülni fog be is bizonyítanunk.

Vizsgáljunk meg egy műhelyt és figyeljük meg annak életét, azonnal látni fogjuk, hogy maga a műhely az a hely, mely elriasztja a szülőket, akik gyermekeiket oda szeretnék küldeni.

A legtöbb műhely már messziről felismerhető az onnan kiadó bűzről és arról a sok helyen szokásos trágár beszédéről és nótázásról, mely — a tanoncok nagyobb lelki épülésére, ugyólván fűszerét képezi a műhelyi életnek.

Közérről, belülről látván a letöbb műhelyt, azt kell hinnünk, hogy a mesterség elsajátítása végett okvetlenül szükség van arra a nagy rendtelenségre, piszokra, ami ott szemléltető, ha ugyan képesek vagyunk sokáig bent időzni a romlott levegőji helyiségben, amelyben, egy-két agyoncsigézott ványadt képű inasgyerek tart néha egy kis rámólat.

Sajnos biz ez, de úgy igaz, hogy a legtöbb műhely hónapról-hónapra még csak szellőtette siucsen kellően, nemhogy alaposan kitakarítva lenne. Csuda-e hát, ha az ilyen szemétdűbe és az abba élő társaságba nem szívesen küldi a legszegényebb szülő se gyermekét. És amilyen a műhely — rendszerint olyan abban a tanítás is, a tanuló is.

Figyeljük csak meg közelebbről. Hajnalban, habár erre se ok, se szükség nincs, felzavarja a segéd úr a mely álmomban levő tanoncot csak azért, hogy megmutassa, miszerint a segéd az úr, az inas meg csak kutya.

A szegény fiú, akit egész nap agyonfárasztanak a gyerekdajkálással, favágással, vízfordással, szlamaküldözgetéssel és a jó Isten tudja miféle — a mesterséghez nem tartozó munkával, már életkoránál fogva is szeretne egy kicsit aludni a ronda vackán, elvörösödött teste nehezen tápszokdik fel az alvóhelyről és mire álmos szemmel előkeresi a pálinkás üveget — tudja, hogy első dolog a pálinkához — akkorra a segéd úr egy pár pofonnal serkenti és figyelmezteti a „lusta gazembert« a koránkelés előnyeire.

Talán a fiú készsége, de a segéd úrtól való rettegése bizonyosan siettetti őt a pálinkához alkalmával. Hozza az erősítő italt szaporán. Mindegy az. A segéd úr két okból bizonyosan ismét megcibálja a fülét. Soká is jött, meg ivott is a pálinkából az úton. Pedig dehogyan ivott. Majd iszik ezután s majd lustán jár ezután, mikor tapasztalja, hogy úgy is mindegy, mert mindenképpen csak durva bánásmódban van része.

Es tény, hogy a segéd úr módszere a jó fiúból is rosszat nevel. A tanítvány hasonló lesz majd a mesteréhez. Mert az iparostanoncnak csak a segédek az igazi tanítómenterei, akikkel folyton együtt van. A gazdaja, aki legtöbb esetben csak kizárja a munkát, mindössze annyit tud a segéd panaszai nyomán, hogy egy hazontalan lusta kölyköt tart a hazánál, akiből fűfőléből is csavargó valik. Természetes, hogy így a gazda is ad aztán néhány jóakaratu ütleget a — jómódban ellustult inasnak. És ez így megy egész nap, egész héten, sőt az egész inasévek alatt mindig.

Olyan természetesnek tartja legtöbb iparos azt, hogy a tanonccal csak durván kell bánni, hogy szinte büszkén elergeti az ütleget alatt jagató gyerekeknek: »az én tanító-mesterem kellett volna neked, az meg is nyűzött volna«.

Ha elképzeljük, hogy az inas sok helyen a gazdasszonytól és a mester gyermekeitől is mennyi bántalmat szenved el: könnyű belátni, hogy nem szívesen adják a szülők fiukat iparospályára.

Az ezen pályáktól való idegenkedés egyik oka tehát a műhelyek rendezetlenségében, másik oka pedig abban a tapintatlanságban található, mely szerint a középsikolába járó gyenge, vagy közepes tanulókat nem biztató, szóval hanem korholással, sok szidás és megszegyentítés mellett küldik, vagy inkább kergetik az iparospályára. A tanár nem egyszer mondja a rossz tanulóknak: miért nem megy inkább suszternak, szabónak; a szülők ijeszti vele a gyermeket, hogy — ha nem tanul, inasnak adják, Nem a tanár, talán nem is a szülő az oka annak, hogy ilyen módon verődnek össze a leendő iparosok, de oka a közvélemény, a társadalom, mely utóbbi túlnyomó részt abban a meggyőződésben él, hogy minden fiúgyermekket okvetlen tudományos pályára, úrnak kell nevelni és csak ha számár, ha rossz, akkor legyen belőle iparos. Hát persze, hogy kevés szülő akarja gyermekéről elhinni, hogy számár. És hiába való addig minden jó tanács, — minden miniszteri rendelet, amely az ifjúságot az iparospályára utalja, míg rendes, megbízható műhelyeink nem lesznek olyanok, melyekben az ifjúság erkölcsi is javuljon s amelyekben ne csak hogy iráragidjon valami a mesterségből, de teljes kiképzést is nyerjen.

Ilyen mintaműhelyek nélkül bizony ez után is csak a legutolsó esetben adja a szülő gyermekét az iparospályára. Ellenben ilyen műhelyek felállítása esetén, amilyeneket államátogatással az ipartestületek internátuszserűen is szervezhetnének, nem volna szükség arra, hogy fiainkat erővel tuszkojják be a műhelybe. Ha a szülő látja, hogy gyermeke — mint iparostanonc — tisztességes helyen, arra való egyének között a társadalom becsulendő tagjává neveltetik, szívesen fogja fiát a műhelybe küldeni. Ekkor nem lesz szükség arra, hogy a jövő iparosait a bukkott diákok közül sorozzuk és neveljük.

Iparunk fejlődése és a fiúk jövője érdekében is szükséges tehát, hogy azok, akiknek ez első sorban áll érdeklünkben, olyan műhelyeket állítsanak, melyekben igazán iparosokat és nem naplopókat nevelnek. Ne a bűz, rendtelenség, trágárság legyen a műhely ismertető jele, hanem a tisztaság, rend s a tisztas, lelkiismeretes életmódra szoktatás, mely mellett úr az iparos is.

Elméledünk az itt elmondottakról és cselekedjünk is, ne csak prédikáljunk. Tapasztalni fogjuk csakhamar: hogy munkánk meghozza a legszebb jutalmát.

A „Pesti magyar Kereskedelmi Bank“

közhírré teszi miszerint a „Szentesi központi Takarékpénztárral“ törlesztéses

jelzálogüzletek

felvétele céljából megállapodásra lépett.

A kölcsönök iránt érdeklődők nevezett intézetnél minden tekintetben kimerítő felvilágosítást és tájékoztatást nyerhetnek. (1.)

Pesti magyar Keresk. Bank.
BUDAPESTEN.

Ujdonságok

Szentes, 1905. július 30.

— **Tanitók az embermentés szolgálatában.** Közöltük, hogy megyénk tanfelügyelője a tanítókat a József kir. Herceg Szanatórium Egyesület tagyújtására kérte fel, mely egyesület a tudóvsz elleni harcban oly hathatósan működve országos gyógyító hazákat akar emelni. Tanítóink e fontos társadalmi tevékenységet elősegítve, a tanfelügyelőkhöz fől-hívását igen szimpatikusan fogadták ország-szerte, így megyénkben is.

— **Árvaletétek a megyei gyámpéntá-
rakban.** Az igazságügyminiszter — mint fél-hivatalosan jelentik — rendeletet adott ki a kiskorú árvákat vagy gondnokoltakat illető bírói letéteknek a vármegyei gyámpéntárak részére való kiutalása tárgyában. A vármegyei péntári és számvevősi teendőinek ellátásáról szóló törvény cikk életbeléptetése folytán a vármegyei gyámpéntárak állami kezelésébe vétetvén át, a kiskorú árvákat vagy gondnokoltakat illető bírói letéteknek a vármegyei gyámpéntárak részére leendő kiutalása tárgyában. Az igazságügyminiszter a belügy-és pénzügyminiszterekkel egyetértőleg a következőket közli: A királyi bíróságok a kiskorú árvákat vagy gondnokoltakat illető összegeknek a vármegyei gyámpéntárak részére leendő kiutalása tárgyában hozandó végzé-seikben mellőzzék azt az utasítást, hogy a kiutalt összegek a gyámhatóságok részére nyugta ellenében fizetendők ki, hanem e helyett a bírói letétet kezelő királyi állam-péntárt (adóhivatal) a kiutalt összeg át-szá-molására utasítsák.

— **Magyar gyümölcs a külföldön.** A földmívelésügyi miniszteriumban mind sür-
űben érkeznek a külföldről megkeresések az idei gyümölcstermés vonatkozásában. Az orszá-gos gyümölcsészeti miniszteri biztos ez úton hívja föl a termelőket, hogy készletük-nél nála idejekorán jelezzék be.

— **Állami ménvásár.** A földmívelésügyi miniszter felhívja a tenyésztőket, kiknek tu-lajdonában három és fél évet betöltött, de a nyolcadik évet meg nem haladt korú ménló van és azt eladni óhajtják, hogy szándékukat a ló aranék és az eladás helyének megjelölésével, egy koronás bélyeggel ellátott be-adványban, augusztus 10-ig a földmívelésügyi miniszteriumnak jelezzék be. 165 centiméter-nél alacsonyabb mént csak akkor vásárolnak meg, ha az kitünő minőségű.

— **Póttartalékosok behívása.** Budapest-ről, jó forrásból jelentik, hogy a honvédelmi miniszteriumban dolgoznak a behívó-levelek elkészítésén, amelyeket egyenesen a központ-ból küldenek posta útján az ország póttar-talékosaihoz, akiket tényleges szolgálatté-telre redének be. A behívók szétküldését e hét végére tervezik.

— **Népnépnépy.** A szentesi iparos ifjak önképzőköré rendszeres szokasához híven — f. évi augusztus hó 20-án szent-István király napján a Szécsényi ligetben nagyszabású nép-népnépyt rendez. Az iparos ifjaink ügybuz-galma és leleményessége biztosít arról, hogy ez a mulatság is a közönségnek sok mulatságot és szórakozást fog nyújtani. A műsór a napokban állítja össze a rendező-bizottság.

— **Kiaggatott árúk veszedelme.** Sokszor halljuk a panaszt különösen azon kereskedők részéről, akiknek a piactéren vagy a piac környékén van az üzletük, hogy a boltjuk elé kiaggatott árúkból hol egy kendőt, hol pedig valami nagyobbértékű holmit emi-
nek el a hetipiacok enyves kezű élelmes csirkéfogói; a panaszkodással együtt szidják a rendőrséget — zegény jó Andrásainkat, akik hűségesen posztolnak a piactéren és nem

veszik észre a beste-lelkű kendő és szövét-toivajokat. Hat az igaz, hogy rendőröink éberség dolgában nem utólrhetetlenek s nem épen a legvilágosabb szemmel és legférgőbb labakkal vannak megáldva, — de azért az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy nem kizárólag ebben van a hiba. Az ilyen tolvajlások csak úgy lehetnek megakadályozni és teljesen megszüntetni, ha minden bolt elé egy rendőrt állítanak, ezt azonban kereskedőkön se kívánhatják. Mert a tolvaj nem bolond, hogy a rendőrt szeme láttára lopjon, hanem kiilei a pillanatot, amikor a rendőrt jó távol van vagy másutt foglalatoskodik, s akkor cseni el a kiszemelt tárgyat. Nem épen a rendőri éberség hiánya az oka te-hat a tolvajlásoknak, hanem igenis maguk a kereskedők, akik nem tudnak felhagyni a régi rossz szokással és kiaggatják cifra árú-ikat az utcára a bolt elé, hogy az enyves kezűek minél jobban hozzá férjenek. — A nagyvárosi kereskedők sokkal ovatosabbak ók ha valamit mutatni akarnak a publikum-nak, azt üveg alá teszik, nem pedig a nyílt utcára, mint minálunk megkönnyítvén ezzel a tolvajok munkáját. — Szívesen helyt adtunk lapunkban a kereskedők panaszaiknak de rá kellett mutatnunk arra, hogy a bajt legkönyvebben maguk a kereskedők orvosl-hatják. Ezúttal is figyelmeztetjük tehát a forgalmasabb helyen levő üzletek tulajdonosait hogy legyenek ovatosabbak.

— **Az ármentesítési adóhátralékok nö-
vekedésének egyik okát az képezi, hogy igen sok föld és háztulajdonos nincs tudatában annak, hogy birtoka után artéri adóval is meg van terhelve. Az ilyen egyének évről évre nem fizetik az artéri adót. Mikor azután évek múlva egy összegben kériük tőlük a hátr-alékot, ijedten csapják össze kezüket, hogy oly sokat kell egyszerre fizetni. E kellemet-lenségek kiküldése végett figyelmeztetjük a birtokosokat, hogy adófizetés alkalmával ne mulasszák el megtudakolni Brazarottó János adótitstól, vajjon az ő nevére van-e artéri adó kiróva.**

— **A miniszter a drótfűzésű irkák ellen.** Lukács György kultuszminiszter köriratot in-tézett az összes magyarországi iskolák igaz-gatóihoz, melyben igen üdvös ujtásra hívja fel a figyelmet. Sok évd át ugyanis egyedüli létjogosultsággal a drótfűzésű irkák voltak, másfélét el sem fogadtak. Pedig ezek való-ságos veszedelmei a tanuló ifjúságnak; ön-keletlenül végigsimítja egyik-másik a kezét fűzetje behajtott élen s nem egyszer történik meg, hogy a drótkötő fölhasítja az ujját s az így származható vérméregzésből a halál is könnyen beallhat. A miniszter lelkére kóti az igazgatóknak, hogy az ilyen szerencsétlenség meggátolása végett küszöböljék ki inté-zeteikből a dróttal átkötött fűzeteket s tér-jenék vissza a régi, sokkal célszerűbb, cér-nával összevarrt irkához. Könyvkereskedők-nek is jó lesz erről az intézkedésről korán tudomást szerezni, nehogy nyakukon ragadjon a szeptemberre megrendelt irkátömeg.

— **Milyen időnk lesz.** Meteor jelenti: A hónap vége még meleg lesz, azonban a 27-ki csomópont viharos vagy erősen zivataros időt helyez kilátásba. Augusztus eleje különösen a 4-ki csomópont körül csapadékosnak ígérkezik s változatos időjárást hoz, úgy hogy augusztus inkább változatos, kevésbé meleg hónapnak ígérkezik a bolygók részéről, mint július volt. A foltjárás módosíthatja még e jelleget, de a forróság még sem lesz oly allandó és magasfoku, e hónapban 19-ék megelőzőleg. Augusztus csapadékból is bő-velkedőbbnek ígérkezik, különösen a 4—23-ik csomópontok hatáskörében s ha 15-ke körül a Hold nem lesz képes a felhőzetet meg-emésztetni, úgy e alkalommal is lehűléssel nagyobb mérvű csapadék várható, ha azon-ban az esetleg keletkező felhőzetet hirtelen megemésztli, úgy e időtáj lesz hónapunk

legszárazabb s legmelegebb időszaka. Külön-ben 15-én részleges holdfogyatkozásban is les: részünk.

— **Megsérült kis leány.** Az Anna napi búcsún a hat éves Cuzci Erzsikét, aki a szegedi gyermekmenhely gondozása alatt áll, Antal Péter kocsiavál elütötte. A kis leány-
kát a megyei közkórházba szállították ápolás végett — A gondos ápolás következtében a kis Erzsike már annyira jobban van, hogy rövid idő alatt teljes egészségben hagyja el a kórházat.

— **Börtönben született.** A Csillagbörtön szomorú világanak csendjét hangos kelep-
essel megzavarta egy szézeslyes golyamadár. Jöttére nagy lötös-futás tamadt a börtön női osztályában, ahol egy algyófi fiatal napszamos-asszonyt értek el az anyai örömfök. Virág Terézia 24 éves napszamosó az anya, aki tegnap egy egészséges leányermeket szült. Az anyát a börtönkórházban apólják.

— **Tanítói állás betöltése.** A róm. ká-tholikus egyháznál egy tanítói állás üresedett meg, melyre az egyház pályázatot hirdetett. A pályázat f. hó 31-én holnap jár le s már eddig is a betöltendő állásra 33-an pályáz-tak az ország minden vidékéről. A pályázók között két helybeli is van: név szerint Abaffy Alexandra és Farkas Gizella.

— **Zene a vasúti vendéglőnél.** Ma és minden vasárnap meg ünnepeponon A m b r u s kitünő cigányzenekara a vasúti vendégő el-kerített helyén játszik.

* **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja hogy az egészséges ember szervezetnek naponként egy liter vizet van itatni szaksége. az a víz szolgál ugyanis a bevett ételek higitó-szerűül. E nélkül ugyanis a szervezet a mege-mésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomor-ba minden esetben igen sok és különböző betegség csiraja is bejut, fontos, hogy itatni olyan vizet használtssek, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, más-részt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomor-nak megőlni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa. Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai Agnesviz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másod-szor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriu-mok mérgező hatását lerontja. És végül, mint-hogy a gyomrot alkalmasan igazítja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomormedveknél melyek azon kártekonny bakteriumokat megőlik. A mohai Agnesviz fogyasztását különben is főként ta-vaszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a teli nehez táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, amittől a mohai Agnes-forrás a gyermeket és felnőttest biztosan megővja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol kór tünetei, amelyeket a mohai Agnes viz mérszartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató anyas, is, akiknek a mohai Agnesforrás fogyasztás azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza. Háztartások számára nagy tvegekben a mohai Agnes-forrás különösen olcsón kapható. (A 6-1)

Közgazdaság.

Piaci árak.

A következő piaci arakat jegyeztük fel.
Búza ó 8 frt. — krtól 8 frt. 20 kr.-ig.
Búza új 7 » 80 » 7 » 90 »
Árpa új 7 » — » 7 » 20 »
Zab 7 » — » 7 » 20 »
Tengeri 8 » 50 » 8 » 80 »
Szalonna 70 » — » 75 » — »
Hízott sertés 60 frt. — krtól 62 frt. — kr.-ig

Vasúti-menetrend.

Érvényes 1905. május 1-től.

Budapest—Szolnok—Szentese:

Budapestről indul 10 órákor éjjel, 8 óra 10 p. reggel, 2 óra 35 perc délután.
Szolnokra érkezik: órákor éjjel, 10 óra 56 perc délelőtt, 4 óra 23 perc délután.
Szolnokról indul 3 óra 21 perc éjjel, 11 óra 25 perc délelőtt; 4 óra 48 perc délután.
Szajlóról indul 3 óra 58 perc éjjel, 12 óra 02 perc délután, 5 óra 18 perc délután.
Pusztatenyőről indul 4 óra 25 perc reggel, 12 óra 26 perc délután, 5 óra 36 perc délután
Tiszaföldvárról indul 5 óra 50 perc reggel, 1 óra 47 perc délután, 6 óra 44 perc este.
Kunszentmártonból indul 7 ó. 8 p. reggel, 2 óra 07 p. délután, 7 óra 33 perc este.
Tökérről indul 7 óra 38 perc reggel, 3 óra 39 perc délután, 8 órákor este.
Szentésre érkezik 8 óra 12 perc reggel, 4 óra 10 perc délután, 8 óra 30 perc este.

Szentese—Szolnok—Budapest:

Szentestről indul 7 óra 3 perc reggel, 11 óra 10 perc délelőtt, 6 órákor este.
Tökérről indul 7 óra 39 perc reggel, 11 óra 43 perc délelőtt, 6 óra 32 perc este.
Kszmártonból 8 óra 21 perc délelőtt, 12 óra 28 perc délután, 7 óra 27 perc este.
Tiszaföldvárról 9 óra 11 perc d. e. 1 óra 16 perc d. u., 8 óra 14 perc este.
Pusztatenyőről 10 óra 17 perc d. e., 2 óra 22 p. d. u. 9 óra 20 perc este.
Szajlóról indul 10 óra 35 perc d. e., 2 óra 40 perc délután, 9 óra 41 perc este.
Szolnokra érkezik 11 ó. — p. délelőtt, 3 óra 06 perc délután, 10 óra 6 perc este.
Szolnokról indul: 11 óra 19 és 11 óra 38 perc délelőtt, 3 óra 49 perc délután, 12 óra 10 p. éjjel vegyesvonat, 5 óra 39 p. gyorsvonat.
Budapestre érkezik 1 óra 10 perc d. u., 6 óra 40 perc este, 5 órákor reggel és gyorsvonat 7 óra 50 perc reggel.

Felelősszerkesztő: BÀNFA LVI LAJOS.

Társzerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos „Szentese és Vidéke” könyvnyomda

Kiadó lakás.

Körtvélyessy Sándor kurcpartai I. t. 153. számú házánál egy 3 szobából álló lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt kiadó és azonnal el foglaltat. 3—1

Eladó bor.

A még meglévő 70 hl. saját termésű rizlingi és kadarka borom 5 hl. ként eladó; literje a rizlinginek 42 fillér, a kadarkának 38 fillér.

Fröhlich Flóris

10—2 Szentesei Takarékpénztár tisztviselője.

Kiadó föld.

Nagy Dániel tiszainokai 22 1/2 hold szántó-földje tanyaépülettel együtt Szt-Mihály naptól kezdve 5 évre haszonbérbe kiadó. — Ertekezhetni ugyanott, vagy Szentesen Csöreg István sarkóraktárossal. 3—2

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Árverési hirdetés.

A Szentesei Református Kör, templomútcái házáknak útcái részét, a szalétti kivételével egy tagban, vagy szakaszonként, 1905. július 30-ik napjának délelőtt 10 órájára újból kifizetett árverésen eladja, melyhez a venni szándékozók tisztelettel meghívom.
Szentesen, 1905. július 25-én.

Dr. Lakos Imre
építési biz. elnök.

A reklám

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, oadaó lelki-ismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és ter-
vezetek ingyen!

Halestély a vasúti ven- dégloben.

Tisztelettel értesitem a n. é. kö-zönséget, hogy aug. 1-én kedden este, 8 órákor nagy halestélyt rendezek a szokott árak mellett, melyre a m. t. közönségnek becses pártfogását kérem.
Halat házhoz is adok ki.

Tisztelettel:

Deutsch Béla
vasúti vendéglős.

Utazási jegyek

AMERIKÁBA

Belgia császári postahajó

Red Star Linie.

Indulás minden szombaton
Antwerpenből Newyorkba.

Ugyszintén havonként kétszer
Antwerpenből Canadába.

Legjobb szerkezetű új hajók
gyors utazás, kitűnő ellátás.

Felvilágosítással szívesen szol-
gál úgy, hogy költséget ne szen-
vedjen az illető tudakozódó.

Red Star Linie.

WIEN. Wiedner Gürtel 20.

4—1

Védjegy

Ügyeljünk a „Carbogen” névre! erősít. — Vérkeringési zavarok, szívbántalmak, vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek, valamint reumatismus eseteiben kiváló hatásuak.

Leggyorsabb elkészítési mód! HASZNÁLATI UTASÍTÁS minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő 1 kor. 80 fill. 10 fürdő 16 korona.

Kapható: Ifj. Várady Lajos gyógyszerárán Szentese.

Detsinyi Frigyes-féle

Törv. védve

CARBOGEN

Törv. védve

Tökéletes szénsavas fürdők házi
készítéséhez

Tanárok és orvosok által elismerve.

Igen kellemes, pezsgő-fürdő: frissit, üdit,
erősít. — Vérkeringési zavarok, szívbántalmak,
vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek,
valamint reumatismus eseteiben kiváló hatásuak.

Leggyorsabb elkészítési mód! HASZNÁLATI UTASÍTÁS minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő 1 kor. 80 fill. 10 fürdő 16 korona.

Kapható: Ifj. Várady Lajos gyógyszerárán Szentese.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel-
tisztá és ment káros alkotórésztől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég
Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy
szappana a „Schicht” névvel, valami káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy „kules”-szappant.)

használjuk

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadóság, a melyet Schicht szappannál észlelhetünk, lágyága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legnagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állítatnak elő. 19—1 I.
Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM

Ezen balzsam belsőleg hat. Tulajdonságai: **1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és a mell betegségeknél, enyhíti a katarhust, csillapítja a köpködést, megszünteti a fájdalmas köhögést, meggyógyítja az idültté vált tyűn betegségeket is.**
2. Kitűnő hatású torokgyulladásnál rekedtségnél és minden torokbetegségeknél stb.
3. Mindenféle lázt alaposan elfűz. **4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgörészt.**

5. Megszünteti a fájdalmat, gyógyítja az aranyerét és hemorhoidot. **6. Hajtó és vértisztító hatása van, tisztítja a vesét, megszünteti a hypochondriát és melankoliát, erősíti az étvágyat és az emésztést.** **7. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lukas fognál, szájszájnyél és minden fog- és szájbetegségénél, megszünteti a febfőfőgést és a száj és gyomor rossz szagát.** **8. Kitűnő szer férgek, pántlika, gliisztal epibleszia és nehrzők.** **9. Külsőleg csodálatos gyógyszerül szolgál mindenféle sebnél új és régiúl, forradás, orbánc, bőhőjűtés, füstula, égésiseb, fagyos tagoknál, rüh, var és kiütések, hirtedezett durva kéznél stb. megszünteti a fejfájást, fülgúgást, szagatást, köszvényt, fulfájást stb. a miről részletes használati utasítás teljes felvilágosítást nyújt. Olyan gyógyszer, melynek semmi családban, különösen influenza-, cholera- és más járvány idején mint első segélynek nem szabad hiányoznia. Figyeljünk mindig a zöld védjegyre, mint fönnem látható! Cim: Thierry A. „Védangyal” gyógytára Pregrada bei Rohitsch, 12 kis, vagy 6 kettős üveg ára bérmentve Ausztria-Magyarország minden állomásra 5 K. Bosnia—Hercegovinába 12 üveg kis, vagy 6 kettősüveg 5 kor. 60 fillér Kevesebb mint 12 kis, vagy 6 kettősüveg nem küldetik, Csak a pénz előleges beküldése ellenében vagy utánvétellel**

Schutzengel-Apotheke des A. THIERRY in Pregrada bei Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védjeggyel, vétele és újra eladása törvényleg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyidejűleg utalványozva van, mindenek előtt, rögtön elküldetnek.

As egyedül valódi

THIERRY-féle centifolia-kenőcs

ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves, ggógyíthatatlannak tartott csontszű teljesen meggyógyult, ujabban pedig egy 22 éves, súlyos rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, mütétét fölöslegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazását nyer: a gyermekágyas asszonyok mellgyulladásánál, mellkemé-nyedénél, orbáncnál, mindenféle régi bajnál, nyílt láb vagy csontnál, sebeknél, sós csúz, dagadt láb- nál, még csont szúnál is; ütött-, szűrt-, lött-, vágott- és zúzott sebeknél; minden idegen test kive- vésére, mint üveg- és faszilánk, homok vágószér, tüske stb; minden fekélynél kelevény, karbunkulus, vadképződményeknél, még ráknál is, új és körömméregnél, hólyagnál, sebesedő lábnál mindennemű égési sebnél, elfagyott tagoknál, a betegnek fekvése okozta fölbesedésénél kelésekénál a nyakon, vér- kelésekénél. a gyermekek fülfolyásánál és sebeiñél stb. Legjobb szer rovarcsípés ellen, tyűkszem ellen. 2 doboznál kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellen, vagy utánvétellel 2 tégely ára 3 kor. 60 fillér. Minden tégelybe be kell égetve lenni a cég nevének „Schutzengel-Apot- heke des. — A. Thierry in Pregrada. Egyedüli beszerzési forrás: Schutzengel. Apotheke des A. Thi- erry in Pregrada bei Rohitsch.

Teljes meggyőződést

szereshet rögtön arról, hogy Thierry A. gyógyszerész bal- zsama és centifolia kenőcse megbecsülhetetlen szerek, ha megszerzi a csadói tanácsadót, mely több ezer eredeti hálaíratot tartalmaz. Ezen könyvecske megkül- dőse bérmentve és ingyen történik a Balzsam megrendelése, vagy külön kifejezett kívánság e-eten. A bal- zsam megrendelői a könyvet megkapják díjlanul mellékelve. Az én egyedül valódi készítményeim hamis- sítót és a hamisítványok ársújtót kérom megnevezni, a büntetőtörvényszéki intézkedések megtétele végett.

Raktár Budapestben, Török József gyógytára és D. Egger Leo gyógytára. Vértes L. Lugos, valamint minden gyógyszerárban. 3—39

Kiadó vagy eladó ház.

III. t. 33. szám a. Nagy Aron-féle ház- ban egy 3 szobából álló utcai lakás mellékhelyiségekkel együtt **kiadó,** esetleg az egész ház örök áron **eladó.** Ertekezhetni dr. Péter Albert ügyéddel

Érsek Imre I. t. 698. számú sarok-háza, mely alatt szép nagy pince is van, bármiféle üzlet- nek alkalmas, olcsón eladó.

Minden könyvkereskedés útján megrendelhető a negyvenhatodik kiadásban megjelent, pályadíjat nyert műve Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak,

a megzavart ideg- és szek- szuális rendszerről.

Bérmentve, borítékban megküldi 1 kor. 20 fillér levélbélyeg ellenében
52—3 CURT RÜBER, Braunschweig.

Szabadalom.

Szabadalom

Bagaria molypapir

120 cm. széles, méterje 50 fillér leg- tisztább és legbiztosabb

molyóvörszer.

Ruhaszekrények és ládák beteregeté- sére, posztó, szőrmeruhák, selyemmel és bársonnyal bevont butordarabok betakarására.

Mindenütt kapható!

Detsinyi Frigyes. Budapest,
a fekete kutyához.

Jelzálogkölcsonők.

(Ujak és convertálások) igen előnyösen gyorsan kaphatók külföl- di tőkék elhelyezése által.

Uradalmak, birtokok és háza- kon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzálogul. — Levél- beli megkereséseket továbbít: Osten- ropäische Presse kiadóhivatala Buda- pest Kazinczy útca 2 25—3.

Aradi Bútorkészítő Iparosok Szövetkezete

(mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy ARADON levő helyiségünket f. év március hó 15-től kezdve tetemesen megnagyobbítottuk és azt Atzél Péter-útca 3. szám alá, a színház főbejáratával szemben helyeztük át.

Állandóan raktáron tartunk kizárólag az egész országban jó hírnévnek örvendő aradi iparosok által készített munkákat a legutílszerűbb és legjobb kivitelben.

Elvállalunk teljes lakásberendezéseket, továbbá kávéházak, fürdők, szállodák és irodák berendezését.

Kivanatra rajzokkal és tervezetekkel szolgálunk, esetleg megrendelések átvétele végett üzletvezetőnk:

Székelly (Spitzer) Ferencz úr, ki e téren teljes jártassággal bír és aki a csabai Reisz és Porjesz cégnél 8 évig működött, rajzokkal és mintákkal felszerelten, a nagyérdemű közönség kényelmére odaütazik.

Otcóság! Leiklimeretesség! Saját érdekében **LEOPOLD GYULA** hirdetesi irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakavatósági Pontosági

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a melléi mégis kiválóan és elegáns ruhákkal. **Saját érdekében** kérje ezért díjmentesen a **mita-győjteményünket**, melyet megküldéséért ingyen és díjmentesen küld a **WIENER MODEN UNION** Bécs, I. Schottenring 10.

VÉRSEBÉNY, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására és gyenge szervezetek erősítésére a legbiztosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Valódi tokaji borból készült, tehát nem tartalmazó benne más károsítóanyagot. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszerárban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mátyus-tér.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Elsősorban kénes hévíró gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön lezuhanyzókkal, pompás áruházzal-ruzsákkal, kó-, szobák-, villamos víz-, szanaszobák- és napfürdővel.
300 lényelmes lakosztállyal. A legszelebbi kezelés.
téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**
Prospektus kíváncsraigen és díjmentesen.

SZIMON ISTVÁN FELE GYÖGYEREJÜ SÓS-BORSZESZ
MINDENÜTT KAPHATÓ

Szönyegek - tatarok függő nyék Bútorozóvatek csipkegyögyögyök Szönyeg- on és hó- udr. szék WIEN. I. Bauernmarkt 12. Díjaztalmú képen ingyen és díjmentesen. **ARIEGYZER**

On nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszelebb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
- Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács - házapsztája 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K1-20 Dr. Kovács gyógytára Bpest, Útár-1. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁJLÓDA
- Budapest, VI., Váci-körút 23. sz.
300 szobával 270 K-400 forint közötti díjért és villany-ágítással egytt. Fürdő, ciglenszobák, étterem és szórakozó a bálban. Vilmos vasuti megállóhely az ország pályaszarok és hajó léte.

"SMITH PREMIER"
képviselőik kerestetnek.

GRAND PRIX PARIS 1900 **BUDAPEST ANDRÁSSY ÚTJA**

SMITH PREMIER N°5
képes árjegyzék ingyen.

A VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE.

BALASSA FÉLE UGORKATE
Pattanás, kiütés, seplő, májolt, sőt ráncok is eltönnék az arcról a valódi angol használatá által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k. püder 1-20. K.
Főszék D- dési hely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerár Bpest-Erzsébetútv.

KATZER
-Érészv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/2 millió részvény-töke.
Budapest, Ó-utca 42, 44 (szá- ját ráz), 45, 46, és Uj-utca 43.
Katzér szórmeárú az egész világon el vannak terjedve és elöraguak.

KISS SZERENCSEJE NAGY
1000.000 **VASÁROLJON CSAK KISS-FÉLE**
SZERENCSE-SORSJEGYET
KISS KÁROLY ÉS TÁRSA
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 64.

SZAKVÉLEMÉNY.
A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
kiváló összetélel égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbizható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyanintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniájára és a hasi verőbőségéből eredő májajok ellen. A „Siculia“-forrás belső használatának furdessal való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izadmányainál. A tudógümök kezdetleges esetében, valamint a gümös-görvényes nyírkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célszerű segedeszközt képez az elhízás és idült közvény gyógyításában is. Ezen sokoldalu használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
Budapest, 1905. január 8.
Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár. Ürednökei tag, a M. Tud. Akad. tagja. stb. stb.
Székhely a kéző haladocs. „SICULIA“ természetesen szanaszavt sárító gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDÖN Hármaszék. vm. Cím: SICULIA, MÁLNÁSFÖRDŐ. Főraktár Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.
Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy Árpád
szab. **RAJZ-ESZKÖZ.**
az összes közép-iskolákban a legjobb be-
-vált **MAGYAR KÖRZŐ**
MINDENÜTT KAPHATÓ.

A málnási „Siculia gyógyforrás“ főraktára és vezérképviselője: Csongrád, Csanád, Békés, Torontál, Bácsbodrog megyék és Pestpilis-Soltkiskun megye déli részére.
Freyberg és Türk ügynökök **SEGEDEN**. Kapható: gyógyszerárakban és fűszerüzletekben. **BUDAPESTEN.**
Főraktár: **LUX M. drogueria.**

7951
1905 Szentes város tanácsától.

Hirdetmény.
A városi közgyűlésnek 140[kgy. 905- számú határozata alapján a városi tanács felhívja mindazon szentesi lakosokat és birtokosokat, akik: magyar-tési, tábiánsebestyáni, vagy Szentes várossal határos más községbeli birtokosok, vagy bérlők, hogy amennyiben ezen birtokaikról közlekedő fogatok, hajtott állatok után esedékes kövezet-vámnak évi átálányban való megváltására hajlandók, ez iránt a városi számvevőségégnél a hivatalos órák alatt jelentkezhetnek, hol az egyezség megköthető.
Az egyezség megkötésének végső határidejeül július hó 31-ike tü. etvén ki, a későbbi jelentkezések már figyelem nem fognak vétetni.
A birtokban vagy bérletében levő földterület mennyiségét kiki hitelesen igazolni tartozik.
Kelt Szentes város tanácsának 1905. évi július hó 6-ik napján tartott üléséből.

3-3 A városi tanács.

Törlesztés kölcsönt
98 százalék árfolyamban, melyben a közvetítési díj már bentfoglalatik, nyujt a nagyszabeni takarékpénztár következő feltételek alatt:
A) Csak földbirtokra és 80000 koronától kezdve 50 évre, 100 félévi részletekben, minden 1000 korona után 26.11 fillér.
B) Földbirtokra és szilárd bérházakra 20000 koronától kezdve 50 éves 100 félévi részletekben, minden 1000 kor. után 27 K. 16 f.
C) 10000 koronától kezdve
a) 82 félévi részl. 1000 k. után 29.60 f.
b) 70 „ „ „ „ „ 31.08 f.
D) 2000 koronától kezdve
a) 80 félévi részl. 1000 k. után 31.84 f.
b) 50 „ „ „ „ „ 37.47 f.
c) 20 „ „ „ „ „ 75.05 f.
E) 1000 koronától kezdve
a) 64 félévi részl. 1000 k. után 34.98 f.
b) 46 „ „ „ „ „ 39.81 f.
c) 36 „ „ „ „ „ 45.05 f.
d) 30 „ „ „ „ „ 50.09 f.
Kereseteket elfogad és közvetít **dr. Krisháber Mór Orosházán**, aki egyszersmint minden felvilágosítást nyujt. 52-26

TIP! 1000
TIP!
LEGYET
f o g a
= TIP =
10 fillérért.
Detsinyi Frigyes, BUDAPEST.
5-3 V. Marokkói útca 2 szám.

Szabó Mihály
fakerekedőnek Petőfűt-cai 138. sz. házánál egy bolthelyiség kiadó.
Értekezhetni a faüzletben. 3V1.

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA

KOSSUTH-TÉR (HARISS-HÁZ)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
JUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok

Szalag-aranyozás

Dizsmunkák több színnyomásban is

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.